

PROGRAM WYCHOWAWCZY

IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

IM. H. SIENKIEWICZA W CZĘSTOCHOWIE

OPRACOWALI:

BOŻENA DOBOSIK
BEATA BOBROWSKA
MARZENA LITKE
KATARZYNA KRAUZE
MAGDALENA OPIŁA
MONIKA RADECKA - MIODEK

Częstochowa, 2015

RADA PEDAGOGICZNA

uchwałą z dnia 19.11.2015 r roku przyjęła program wychowawczy
IV Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza w Częstochowie.

Podstawy prawne

- **Ustawa o systemie oświaty** z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii** z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485; z późn. zm.).
- **Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich** z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm.).
- **Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych** z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm.).
- **Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego** z dnia 23 lipca 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108). Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. Nr 111, poz. 535; z późn. zm.).
- **Rozporządzenie MEN** z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz.32).
- **Rozporządzenie MEN** z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624 z późn. zm.).
- **Rozporządzenie MENiS** z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 1999 nr 67, poz.756 z późn. zm.)
- **Rozporządzenie MEN** z dnia 27 sierpnia 2012 r w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2012 p. 977)
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (DzU z2015 p.1249)
- Rozporządzenie MEN z dnia 24 lipca 2015 r w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (DzU z 2015 p.1113)
- **Statut IV Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza w Częstochowie**

Wstęp

Wychowanie, to współdziałanie zmierzające do niezależności, samodzielności w działaniu i rozwoju osobistym wychowanka, to wzajemne – wychowawcy i wychowanka – kształtowanie systemu wartości.

Celem realizacji programu wychowawczego naszej szkoły jest wychować absolwenta, który:

1. postępuje zgodnie z systemem wartości,
2. ma odpowiedni zasób wiedzy i umiejętności umożliwiający kontynuowanie nauki,
3. rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne,
4. potrafi krytycznie korzystać z różnych źródeł informacji,
5. potrafi pracować w zespole,
6. rozwiązuje problemy w sposób twórczy,
7. planuje i organizuje swój czas związany z nauką i swój czas wolny,
8. zna i przestrzega prawa człowieka,
9. ma poczucie własnej wartości i szacunek dla innych ludzi,
10. prezentuje postawę otwartości w życiu społecznym,
11. szanuje tradycję i kulturę własnego narodu.

I. Strefy działalności wychowawczej nauczycieli

- Praca edukacyjna i wychowawcza każdego nauczyciela
- Praca wychowawcy klasowego

II. Cele szczegółowe

Szkoła poprzez swoją działalność wychowawczą dąży do osiągnięcia następujących celów wychowawczych:

- wychowanie młodzieży w duchu patriotyzmu,
- rozwijanie poszanowania dla polskiego i europejskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na wartości innych kultur,
- rozwijanie w uczniach dociekliwości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości,

- przygotowanie do życia w rodzinie,
- rozwijanie umiejętności wypełniania ról społecznych,
- kształtowanie umiejętności życiowych (samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji),
- budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli,
- pomoc w odkrywaniu i dążeniu do osiągnięcia celów życiowych,
- uczenie szacunku dla dobra wspólnego,
- kształtowanie w uczniach postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów,
- kształtowanie krytycznego myślenia,
- kształtowanie potrzeby i umiejętności dbania o własne zdrowie,
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w trudnych sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie właściwej postawy wobec problemów ochrony środowiska naturalnego.

Szkolny program wychowawczy obejmuje w szczególności:

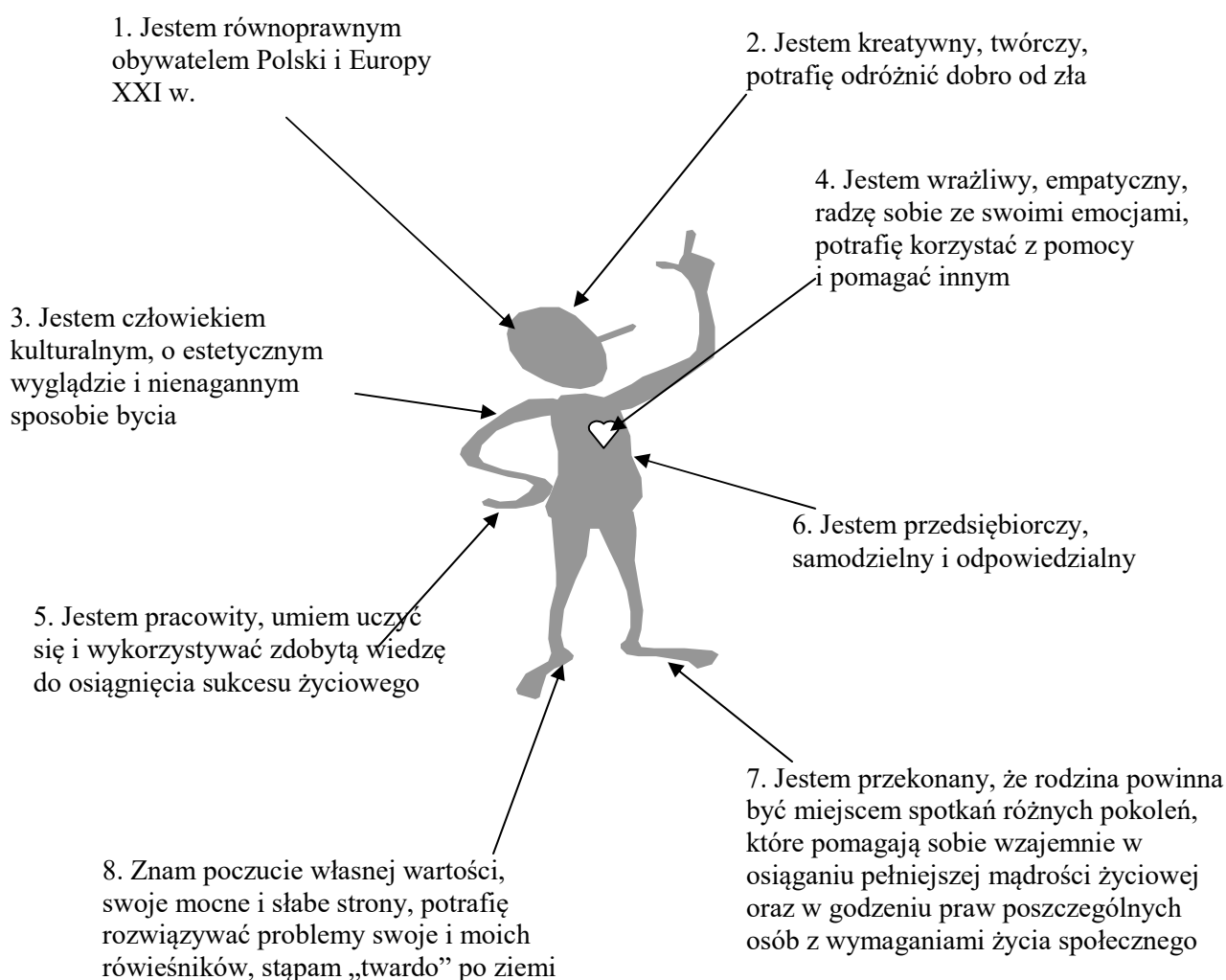
- 1) powinności wychowawcze będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela określone w ramach zadań ogólnych szkoły
- 2) powinności i treści właściwe dla poszczególnych zajęć edukacyjnych
- 3) powinności wychowawców klasowych
- 4) wychowawcze treści zawarte w Statucie Szkoły
- 5) harmonogram działań doraźnych i okolicznościowych
- 6) istniejące lub tworzone zwyczaje i obyczaje szkolne
- 7) zasady współpracy wychowawczej z rodzicami
- 8) doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania relacji z uczniami oraz ich rodzicami

Wizja absolwenta

Absolwent IV LO im. H. Sienkiewicza, to przyszły Obywatel Europy XXI w., cechujący się umiejętnością kreatywnego i twórczego myślenia, o poczuciu odpowiedzialności, przedsiębiorczy i samodzielny. Potrafiący dokonywać świadomych wyborów życiowych, umożliwiających mu osiągnięcie sukcesu zawodowego. Będzie to także człowiek wrażliwy, empatyczny, o ogromnym poczuciu solidarności i chęci pomagania drugiemu człowiekowi. Podstawą jego sukcesu będzie system wartości rzetelnie wypracowany przez każdego młodego człowieka, przy znaczącym zaangażowaniu rodziny, grupy rówieśniczej, szkoły tj. nauczycieli i wychowawców, a także środowiska lokalnego.

Absolwent utożsamia się z zasadami i normami, które pomagają mu w budowaniu systemu wartości i kształtowaniu osobowości takimi jak:

Jestem patriotą, szanuję polskie symbole narodowe.

DZIAŁY PROGRAMOWE

- 1. WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE**
- 2. PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE**
- 3. KULTURA ZACHOWANIA SIĘ W SZKOLE I POZA SZKOŁĄ**
- 4. PRZYGOTOWANIE DO DALSZEJ EDUKACJI**
- 5. ROZWIJANIE SAMORZĄDNOŚCI**
- 6. ZDROWIE PSYCHICZNE I FIZYCZNE UCZNIÓW ORAZ ICH
BEZPIECZEŃSTWO**
- 7. PRZYGOTOWANIE DO UCZESTNICTWA W KULTURZE**
- 8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO**
- 9. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI**

1. Wychowanie patriotyczne

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
Uczeń szkoły: 1. zna prawa i obowiązki obywateli 2. szanuje polskie symbole narodowe 3. zna sylwetki sławnych Polaków: uczonych, artystów, bohaterów walk o wolność i niepodległość 4. zna historię Polski i jest odpowiedzialny za losy kraju 5. ma poczucie zakorzenienia w polskiej kulturze i tradycji 6. jest świadomy wkładu polskiej kultury i nauki w dorobek kulturowy Europy, szanuje dorobek innych narodów 7. zna dziedzictwo kulturowe i dorobek historyczny własnego regionu 8. dostrzega piękno Polski i dba o jej środowisko naturalne 9. zna historię i tradycje szkoły oraz sylwetkę jej patrona	- organizowanie uroczystości z okazji świąt narodowych i ważnych rocznic, -uczestnictwo w uroczystościach organizowanych na terenie miasta/w swoich miejscach zamieszkania, - wycieczki do miejsc pamięci narodowej, - spotkania z uczestnikami wydarzeń historycznych, społecznych, gospodarczych, - prelekcje, - dyskusje, - gazetki szkolne i klasowe, - konkursy, - zwiedzanie muzeum szkolnego, -zajęcia edukacyjne z j. polskiego, historii, geografii i innych przedmiotów	dyrekcja, nauczyciele – zwłaszcza języka polskiego, historii, wos, geografii, wychowawcy

Wartości ukazywane w procesie wychowawczym:

Patriotyzm, odpowiedzialność, bohaterstwo, poczucie przydatności społecznej, solidarność, wolność

Zjawiska negatywne, zagrożenia:

Obojętność, brak poczucia przynależności narodowej, lekceważenie tradycji, naśladowanie obcych wzorów, szowinizm

2. Przygotowanie do życia w rodzinie

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
Uczeń szkoły: 1. zna tradycje, historię i zwyczaje swojej rodziny 2. zna polskie tradycje i zwyczaje rodzinne i zachowuje je 3. potrafi określić swoją rolę w rodzinie i swoje obowiązki rodzinne 4. rozumie pojęcie partnerstwa w rodzinie 5. wie, na czym opierają się więzi rodzinne i co służy ich podtrzymywaniu 6. rozumie jak alkoholizm, przemoc i bezrobocie zagrażają życiu rodzinnemu 7. świadomie unika w/w zagrożeń 8. wie gdzie szukać pomocy w przypadku problemów rodzinnych	- dyskusje - pogadanki - wigilie klasowe, - zajęcia z WDŻ - spotkania z przedstawicielami instytucji wspierających działania szkoły - konkursy literackie i plastyczne o tematyce rodzinnej	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele – zwłaszcza WDŻ katecheci, pedagog

Wartości ukazywane w procesie wychowawczym:

Szczęście rodzinne, miłość, przyjaźń, więzi międzyludzkie, oparcie, ofiarność, solidarność

Zjawiska negatywne, zagrożenia:

Przemoc, patologia rodzinna, brak oparcia, bezradność, odrzucenie, rozpad więzi rodzinnych. Nastawienie wyłącznie na karierę zawodową i zdobycie majątku.

3. Kultura zachowania się w szkole i poza nią

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
Uczeń szkoły: 1. zna i stosuje zasady kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach życiowych 2. potrafi nawiązywać kontakty z rówieśnikami i osobami dorosłymi 3. okazuje szacunek rówieśnikom i dorosłym w słowach i w działaniu 4. potrafi reagować na przejawy agresji i przemocy wśród rówieśników 5. właściwie ocenia przejawy wandalizmu i chuligaństwa i dostrzega potrzebę przeciwdziałania im 6. zna zasady dyskusji i stosuje je w życiu codziennym 7. stosuje zwroty grzecznościowe 8. rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych i odpowiednio reaguje na niewłaściwe zachowania 9. respektuje normy szkolne i klasowe 10. zachowuje estetykę ubrania i wyglądu 11. godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz	- dyskusja - pogadanka - udział w imprezach szkolnych i pozaszkolnych - drama - burza mózgów - ćwiczenia - ankiety	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog

Wartości ukazywane w procesie wychowawczym:

Kulturalne zachowanie, szacunek dla innych osób, tolerancja

Zjawiska negatywne, zagrożenia:

Wandalizm, agresja, próby zdobycia autorytetu wśród rówieśników poprzez zachowania naruszające zasady kultury

4. Przygotowanie do dalszej edukacji

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
Uczeń szkoły: 1. ma świadomość znaczenia wyboru dalszego kierunku nauki i zawodu w samorealizacji 2. planuje karierę zawodową 3. ma świadomość własnej wartości 4. potrafi zaprezentować swoje mocne strony 5. umie mówić o swoich sukcesach i porażkach 6. zna metody walki ze stresem 7. potrafi dokonywać odpowiedzialnych wyborów 8. potrafi poradzić sobie z trudnościami w nauce 9. zna metody szybkiego i twórczego uczenia się	- pogadanki i dyskusje - ćwiczenia z autoprezentacji - ankiety dotyczące stresu, umiejętności, zainteresowań - zapoznanie z informatorami dotyczącymi dalszych możliwości kształcenia i rozwoju zawodowego - spotkania ze studentami różnych uczelni (w tym absolwentami szkoły) - spotkania z przedstawicielami poradni zawodowych	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele bibliotekarze pedagog

Wartości ukazywane w procesie wychowawczym:

Przedsiębiorczość, kariera, mądrość, wiedza, satysfakcja, uczciwość, rzetelność, praca, poczucie przydatności społecznej

Zjawiska negatywne, zagrożenia:

Brak wiary we własne możliwości, rezygnacja, bezradność, nieuczciwość

5. Rozwijanie samorządności

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
<p>Uczeń szkoły:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zna i stosuje zasady demokracji 2. zna Statut szkoły (w tym prawa i obowiązki ucznia) 3. przestrzega zasad i norm społecznych 4. ma poczucie przynależności do klasy 5. współtworzy i respektuje normy grupowe 6. czuje się odpowiedzialny za podejmowane decyzje i potrafi przewidzieć ich konsekwencje 7. uczestniczy w wyborach do samorządu klasy i szkoły 8. rozumie i szanuje prawa innych 9. potrafi formułować zadania dla siebie i innych 10. umie wyrażać osobiste poglądy i kontrolować emocje 11. zna metody asertywnego zachowania i stosuje je w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> - wybory do samorządu klasowego i szkolnego - pogadanki, - dyskusje - gry symulacyjne - samoocena i ocena koleżeńska z zachowania - spotkania z przedstawicielami instytucji wspierających działania szkoły 	<p>dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, opiekun Samorządu Uczniowskiego, pedagog</p>

Wartości ukazywane w procesie wychowawczym:

Demokracja, autorytet, poczucie przydatności, praworządność, przedsiębiorczość, doskonalenia siebie, współpraca

Zjawiska negatywne, zagrożenia:

Bierność, bezradność, negowanie prawa, nastawienie na własną korzyść

6. Zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów oraz ich bezpieczeństwo

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
<p>Uczeń szkoły:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ma poczucie własnej wartości i godności 2. ma pozytywny stosunek do świata 3. rozpoznaje i wyraża własne emocje 4. umie radzić sobie ze stresem 5. jest asertywny 6. zna skutki uzależnień np. od narkotyków, alkoholu, papierosów, komputera 7. potrafi przeciwdziałać nadużyciom związanym z rozwojem i użytkowaniem technologii informacyjnej 8. zna i stosuje zasady zdrowego i racjonalnego odżywiania się 9. umie zorganizować sobie czas wolny zgodnie z zasadami zdrowia fizycznego i psychicznego 10. potrafi dbać o zdrowie swoje i innych 11. preferuje aktywne formy spędzania wolnego czasu 12. zna zagrożenia wynikające z realizacji potrzeby przynależności do grupy (subkultury, sekty) 13. zna i stosuje się do zasad bezpiecznego zachowania się podczas imprez masowych i w czasie pobytu w szkole 14. potrafi reagować na przejawy agresji i przemocy wśród rówieśników 	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie filmów, artykułów, prezentacji, plansz - dyskusje i pogadanki - warsztaty - metody aktywizujące (np. waga decyzyjna, „za i przeciw”, ranking) - zajęcia sportowe - rajdy i wycieczki klasowe - konkursy - spotkania z przedstawicielami instytucji wspierającymi działania szkoły - zajęcia w Ośrodku Uzależnień 	<p>dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele – zwłaszcza w-f, biologii, WDŻ pielęgniarka szkolna, pedagog, pracownicy poradni psychologiczno- pedagogicznej,</p>

Wartości ukazywane w procesie wychowawczym:

Radość, zabawa, zadowolenie, zdrowie, odpowiedzialność, pozytywne myślenie

Zjawiska negatywne, zagrożenia:

Uzależnienia, choroba, zagrożenie bezpieczeństwa i życia, przemoc fizyczna i psychiczna

7. Przygotowanie do uczestnictwa w kulturze

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
Uczeń szkoły: 1. odwiedza teatr, kino, muzea ... 2. podejmuje aktywność w dziedzinach kultury i sztuki na terenie szkoły i poza nią 3. krytycznie ustosunkowuje się do wzorców proponowanych przez media 4. umie krytycznie korzystać z różnych źródeł informacji (w tym z Internetu)	- wyjścia do placówek kulturalnych, - konkursy plastyczne, czytelnicze - wystawy prac uczniów, - szkolne imprezy artystyczne, - zajęcia edukacyjne z poszczególnych przedmiotów i zajęcia z wychowawcą	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele – zwłaszcza języka polskiego i WOK-u nauczyciele bibliotekarze, pedagog

Wartości ukazywane w procesie wychowawczym

Piękno, talent, radość, satysfakcja, uznanie

Zjawiska negatywne, zagrożenia:

Bezkrytyczne przyjmowanie postaw i zachowań ukazywanych w mediach, agresja, przemoc, brak tolerancji

8. Ochrona środowiska naturalnego

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
<p>Uczeń szkoły:</p> <ol style="list-style-type: none">1. zna zagrożenia dla środowiska naturalnego2. podejmuje działania zmierzające do ochrony środowiska3. rozumie związek pomiędzy zdrowiem a stanem środowiska4. zna prawa dotyczące zwierząt i stosuje je	<ul style="list-style-type: none">- wycieczki, rajdy- dyskusje,- pogadanki,- zajęcia terenowe,- udział w akcjach lokalnych i ogólnopolskich- Dni Ziemi w szkole,- konkursy ekologiczne- zajęcia edukacyjne z poszczególnych przedmiotów	<p>wychowawcy, nauczyciele – zwłaszcza biologii i geografii</p>

9. Współpraca z rodzicami

Realizowane cele	Formy realizacji	Odpowiedzialny
Rodzice: <ol style="list-style-type: none">1. znają cele i program pracy wychowawczej szkoły2. uczestniczą w realizacji podstawowych zadań szkoły3. systematycznie zapoznają się z efektami pracy uczniów4. inicjują współpracę szkoły ze środowiskiem lokalnym	- zebrania rodziców z dyrektorem szkoły i wychowawcami - konsultacje indywidualne - imprezy okolicznościowe - udział rodziców w uroczystościach szkolnych	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog

PROGRAM WYCHOWAWCZY DLA KLASY I IV LO

Cel wychowawczy: **Uczeń potrafi zaadoptować się do wymagań nowej szkoły i prawidłowo funkcjonować w społeczności szkolnej (budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli)**

Lp.	Cele operacyjne	Treści i działania	Osoby odpowiedzialne	Umiejętności Uczeń:	Sposoby – metody pracy
1.	Uczeń potrafi włączyć się w działania klasy i szkoły	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się z uczniami. 2. Wybór samorządu klasowego 3. Określenie warunków współpracy samorządu z wychowawcą 4. Troska o bezpieczeństwo młodzieży w szkole i poza nią 5. Troska o zdrowie 6. Dobre nawyki higieniczno – zdrowotno - estetyczne wygląd, higiena osobista 7. Zapoznanie uczniów ze Statutem szkoły i innymi dokumentami 8. Przedstawienie zasad zwalnia się, usprawiedliwiania nieobecności itp. 9. Zapoznanie uczniów z terminarzem imprez szkolnych 10. Zaplanowanie wycieczek klasowych 11. Zapoznanie młodzieży z organizacją pracy szkoły (m.in. biblioteka) 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pielęgniarka szkolna - dyrektor szkoły - nauczyciele - bibliotekarze - rodzice - koordynator d/ s. BHP - koordynator d/ s. wycieczek 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Posiada rzetelne informacje ułatwiające mu funkcjonowanie w społeczności szkolnej 2. Przestrzega zasad i norm zapisanych w statucie 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy - dyskusje - prelekcje - analiza dokumentów - przedstawienie strony internetowej szkoły - obserwacja - ankiety - autoprezentacja
2.	Uczeń znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzymy grupy zadaniowe . 2. Poznajemy siebie przez zabawę 3. Prezentujemy się dla innych 4. Nawiązujemy nowe przyjaźnie 5. Wspieramy się wzajemnie w przeżywaniu nowych sytuacji 6. Moje zainteresowania i pasje 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog szkolny - wychowawcy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ma poczucie przynależności do klasy jako ważnego jej ogniwa 2. Chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej 3. Współtworzy i respektuje normy grupowe 4. Doświadcza współzależności za działania grupy 5. Umiejętnie podejmuje decyzje i jest odpowiedzialny za swoje wybory 6. Lepiej poznaje siebie 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjno-adaptacyjne z pedagogiem - zajęcia integracyjne z wychowawcą w szkole - wycieczki integracyjne - wybory do samorządu szkolnego i klasowego
3.	Uczeń zna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie tradycji szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ma poczucie zakorzenienia w kulturze polskiej i 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiedzanie muzeum

	<p>symbole narodowe, regionalne, szanuje tradycje szkoły, wie, jak się wobec nich zachować, zna też prawa człowieka i konwencję praw dziecka</p>	<ol style="list-style-type: none"> Henryk Sienkiewicz jako patron szkoły Co to znaczy Ojczyzna? Co mogę dać Ojczyźnie? Współczesny patriota, czyli kto? Formowanie intelektualne, kulturowe, patriotyczne, osobowe młodego człowieka otwartego na Europę i świat 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy rodzice 	<p>tradycji człowieka o głęboko rozwiniętej świadomości i tożsamości narodowej</p> <ol style="list-style-type: none"> Zna historię Polski i jest odpowiedzialny za losy kraju i państwa w nadchodzącym XXI wieku Jest świadomy wkładu polskiej kultury i nauki w dorobek kulturowy Europy, szanuje dorobek innych narodów europejskich Ma poczucie odpowiedzialności za pomyślność najbliższego regionu, jest z nim związany Rozumie i zgadza się ze stwierdzeniem, że: „Ojczyzna to ziemia i groby. Narody tracąc pamięć, tracą życie.” 	<p>szkolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> konkurs wiedzy „H. Sienkiewicz znany i bliski” burza mózgow ranking śnieżna kula dyskusje pogadanki Dzień Patrona Szkoły
4.	<p>Uczeń zna normy dobrego zachowania i według nich postępuje.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Pięć magicznych słów (- zwroty grzecznościowe) Jak przeproszać? Jak prosić? Kultura dyskusji Zachowanie w różnego typu instytucjach Kindersztuba szkolna 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy nauczyciele 	<ol style="list-style-type: none"> Szanuje dorosłych i rówieśników okazuje im to w słowach i działaniu Nawykowo stosuje zwroty grzecznościowe Zna zasady dyskusji, umie się nimi posługiwać, stosuje je posługiwać, stosuje je w życiu codziennym. 	<ul style="list-style-type: none"> drama, dyskusja burza mózgow metaplan mapa mentalna pogadanka
5	<p>Uczeń tworzy mapę przyjaciół</p>	<ol style="list-style-type: none"> Regionalizm czyli poznajemy otoczenie szkoły, miasto i jego okolice Spotkanie z ciekawymi ludźmi naszego regionu Współpracy z innymi placówkami oświatowymi (szkołami) Akcje dobroczynne np: dla Domów Dziecka, Domów Opieki Społecznej Udział w „Szlachetnej Paczce” 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy nauczyciele dyrekcja pedagog szkolny 	<ol style="list-style-type: none"> Znajduje swoje miejsce w środowisku Docenia znaczenie „małej ojczyzny” 	<ul style="list-style-type: none"> nawiązanie kontaktów np. z domem dziecka, przygotowanie imprez kulturalnych dla szkoły i środowiska udział w sesjach Rady Miasta założenie grupy wolontariuszy mapa mentalna
5	<p>Uczeń zna sposoby szybkiego i skutecznego uczenia się. Umiejętnie planuje wykorzystanie czasu Potrafi odpoczywać!</p>	<ol style="list-style-type: none"> Trudności w uczeniu się Po co się uczymy? Stosowanie racjonalnych metod uczenia się Samodzielność myślenia jako warunek sukcesów szkolnych. Określenie typów wielorakiej inteligencji 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy pedagog szkolny nauczyciele opiekunowie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych 	<ol style="list-style-type: none"> Potrafi poradzić sobie z trudnościami w uczeniu Rozumie cel swojej pracy Zna swój typ wielorakiej inteligencji Zna metody szybkiego i twórczego uczenia się Potrafi racjonalnie zaplanować czas nauki i wolny 	<ul style="list-style-type: none"> warsztaty dramy ankiety testy ćwiczenia

6.	Uczeń doskonali umiejętności psychospołeczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Używamy komunikatu „ja” w różnych sytuacjach dnia codziennego: 2. Poznajemy mowę ciała 3. Odzwierciedlanie uczuć 4. Panowanie nad własnymi emocjami 5. Kultura zachowania osobistego i szanowanie praw innego człowieka 6. Kształtowanie pozytywnych postaw, zasad współżycia z ludźmi 7. Akceptacja samego siebie 8. Ja w oczach innych, moje wady i zalety 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - pedagog szkolny 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wie, jak wyeksponować swoje „ja” w różnych sytuacjach 2. Jest komunikatywny w obcowaniu z rówieśnikami i osobami dorosłymi 3. Potrafi jasno, precyzyjnie formułować swoje wypowiedzi 4. Zna pozytywne i negatywne formy zachowania 5. Poprawnie odczytuje język ciała 6. Ma świadomość swoich wad i zalet 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanka - ćwiczenia dialogowe - historyjki sytuacyjne - analiza mowy ciała - scenki z komunikacją niewerbalną - samoocena - dyskusja - mówię o samym sobie
7.	Uczeń potrafi wyrażać sądy, prośby, oczekiwania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawianie własnego stanowiska w różnych sytuacjach, jego obrona i argumentowanie 2. Sprecyzowanie własnych oczekiwań wobec siebie, szkoły, przyszłości 3. Określenie motywacji w różnych sytuacjach z życia szkolnego i codziennego, w wyborach życiowych 4. Kształtowanie człowieka prawego, odpowiedzialnego za siebie, rodzinę, naród, stanowisko pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - dyrekcja szkoły - pedagog szkolny 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umie sprecyzować i przedstawić swoje sądy 2. Jest samokrytyczny 3. Potrafi argumentować 4. Dąży do samopoznania 5. Jest odpowiedzialny za własne wybory 6. Krytycznie odbiera informacje ze środków masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanka - dyskusja - debata - publiczne wystąpienia - historyjki sytuacyjne

PROGRAM WYCHOWAWCZY DLA KLASY II IV LO

Cel wychowawczy: Uczeń umie zachować się w sytuacjach trudnych zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, ma potrzebę i umiejętności dbania o własne zdrowie

Lp.	Cele operacyjne	Treści i działania	Osoby odpowiedzialne	Umiejętności Uczeń:	Sposoby – metody pracy
1.	Uczeń doskonali umiejętność współpracy	<ol style="list-style-type: none"> Wybór samorządu klasowego Przypomnienie zasad BHP, regulaminu i Statutu Szkoły Organizacja imprez klasowych 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy dyrekcja szkoły 	<ol style="list-style-type: none"> Działa w klasie i jest współodpowiedzialny za jej funkcjonowanie Respektuje normy szkolne i klasowe 	<ul style="list-style-type: none"> analiza dokumentów pogadanka wybory do samorządu
2	Uczeń stosuje się do norm i zasad społecznych	<ol style="list-style-type: none"> Szanowanie i obrona swoich praw Reagowanie na krytykę Wyrażanie osobistych poglądów Mój system wartości Weryfikacje swoich postaw i związanych z tym emocji Zrozumienie i akceptacja praw i norm obowiązujących w klasie, szkole, społeczeństwie 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy pedagog szkolny nauczyciele 	<ol style="list-style-type: none"> Zna swoje obowiązki i prawa Potrafi formułować zadania dla siebie i innych Umie wyrażać osobiste poglądy i kontroluje emocje Potrafi odpowiedzialnie podejmować decyzje Zna metody asertywnego zachowania i stosuje je w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka, gry symulacyjne za i przeciw waga decyzyjna analiza SWOT dyskusja spotkania np z prawnikiem, funkcjonariuszem policji,
3	Uczeń potrafi słuchać aktywnie	<ol style="list-style-type: none"> Podkreślanie podstawowej roli aktywnego słuchania w procesie komunikowania się Kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy pedagog szkolny 	<ol style="list-style-type: none"> Zna i stosuje w praktyce zasady aktywnego słuchania 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia gry i zabawy na zapamiętywanie ze słuchu dyskusje panelowe
4	Uczeń kształtuje swoją tożsamość (poznaje siebie)	<ol style="list-style-type: none"> Kształtowanie poczucia taktu, tolerancji, uczynności, życzliwości, poczucia własnej wartości Używanie komunikatu „ja” Przyjmowanie informacji zwrotnych i refleksje nad nimi 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy pedagog szkolny 	<ol style="list-style-type: none"> Używa komunikatu „ja” jako zwrotu przedstawiającego odczucia nadawcy Zna zasady savoir-vivre (jest uprzejmy, miły, życzliwy) i stosuje je w życiu codziennym Zna zasady współżycia między ludźmi i respektuje je Rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych i odpowiednio reaguje Zna i rozumie pojęcie „tolerancja”, wprowadza je w życie Wie, że powinien pomagać innym i robi to 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka scenki sytuacyjne ankieta dla uczniów zwalczanie stereotypów dyskusja spotkania z ludźmi niepełnosprawnymi, ludźmi innych wyznań itp. klasowa „godzina szczerości”

5	Uczeń stosuje się do zasad zdrowego stylu życia	<ol style="list-style-type: none"> Promocja zdrowego stylu życia Uświadamianie zagrożeń (narkomania, papierosy, alkohol, AIDS, Internet i inne technologie informacyjne) Uzależnienia – gdzie szukać pomocy? Procedury postępowania nauczycieli i wychowawców w sytuacjach zagrożenia narkomania Kuchnie różnych narodów 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy nauczyciele – zwłaszcza w-f, biologii i WDŻ opiekun SKKT pedagog szkolny rodzice 	<ol style="list-style-type: none"> Ma świadomość szkodliwości używek Potrafi powiedzieć „nie” gdy go inni namawiają Wie gdzie szukać pomocy w przypadku Uzależnień Zna procedury postępowania nauczycieli i wychowawców obowiązujące w sytuacjach zagrożenia narkomania Propaguje dobre wzorce zachowania Odwołuje się do powszechnie uznanych autorytetów moralnych 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka konkursy filmy edukacyjne warsztaty tematyczne drama burza mózgów za i przeciw drzewo decyzyjne analiza SWOT mapa mentalna pokaz 6 Myślowych Kapeluszy projekt edukacyjny wycieczki zajęcia w Ośrodku Uzależnień
6	Uczeń poszerza umiejętność komunikacji i reaguje na niepożądane zachowania	<ol style="list-style-type: none"> Akceptacja siebie i innych Asertywność na co dzień Umiejętność odmawiania i negocjacji Nauka słuchania i dyskusowania Komunikacja w grupie Umiejętność radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi i przemocą Zapoznanie ze sposobami oceny własnej pracy <ul style="list-style-type: none"> poznanie swoich możliwości realizacja swoich potrzeb Nie ulegamy stereotypom 	<ul style="list-style-type: none"> pedagog szkolny wychowawcy rodzice 	<ol style="list-style-type: none"> Obserwuje swoje zachowanie w różnych sytuacjach i potrafi je ocenić Potrafi bezpośrednio i otwarcie wypowiadać swoje opinie i żądania Potrafi wysłuchać zdania innych i dyskusować Rozpoznaje wartości moralne Dostrzega potrzeby własne i innych ludzi - asertywność Rozumuje potrzebę krytycyzmu wobec siebie Zna sposoby komunikacji interpersonalnej indywidualnej i grupowej Potrafi dokonać samokontroli i samooceny Rozumie mechanizm funkcjonowania stereotypów i ma krytyczny stosunek do nich 	<ul style="list-style-type: none"> praca w małych grupach burza mózgu warsztaty tematyczne scenki rodzajowe analiza przypadku mapa mentalna drzewo decyzyjne ranking
7	Uczeń potrafi konstruktywnie rozwiązywać konflikty	<ol style="list-style-type: none"> Zapoznanie z pojęciem „konflikt” Nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów Doskonalenie negocjacji – rozmowa kwalifikacyjna. 	<ul style="list-style-type: none"> dyrekcja szkoły wychowawcy pedagog szkolny. 	<ol style="list-style-type: none"> Radzi sobie z konfliktami Potrafi prowadzić negocjacje Potrafi być mediatorem Potrafi osądzać 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia, scenki, dyskusja, waga decyzyjna za i przeciw analiza SWOT

PROGRAM WYCHOWAWCZY DLA KLASY III IV LO

Cel wychowawczy: Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, potrafi nad nimi pracować; kształtuje umiejętności życiowe (samoocenę, samokontrolę, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji)

Lp.	Cele operacyjne	Treści i działania	Osoby odpowiedzialne	Umiejętności Uczeń:	Sposoby – metody pracy
1.	Uczeń kształtuje umiejętności samooceny i samokontroli w różnych sytuacjach społecznych	<ol style="list-style-type: none"> Pozytywne myślenie. Asertywność: <ul style="list-style-type: none"> - poznanie praw asertywnych - rozpoznawanie zachowań asertywnych Jak radzić sobie z odrzuceniem - odrzucenie, negatywna reakcja na odmowę. Znaczenie wewnątrz- i zewnątrz - sterowności (wewnętrzny system kontroli osobistej). Rozpoznawanie obszaru własnej asertywności – mapa asertywności. Czym są uczucia, skąd się biorą, jak je rozpoznajemy. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - pedagog szkolny 	<ol style="list-style-type: none"> Potrafi ocenić własne zachowania Potrafi aktywnie słuchać Zna swoje mocne i słabe strony Potrafi pracować nad swoimi słabymi stronami Potrafi mówić o swoich uczuciach 	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia - niedokończzone zdania, - drama, - metaplan - drzewo decyzyjne - dyskusja np. „Czy zachowania asertywne zawsze gwarantują osiągnięcie celu?”.
2.	Uczeń doskonali umiejętność poznawania siebie	<ol style="list-style-type: none"> Rozwój osobisty – obraz samego siebie. Charakterystyka temperamentów. Emocje a nasze zachowanie. Radzenie sobie z lękiem. Radzenie sobie ze stresem 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog szkolny 	<ol style="list-style-type: none"> Rozpoznaje cechy charakterystyczne w temperamentach Jest tolerancyjny Potrafi mówić o sobie „Co czujemy?” – określa stan swoich odczuć i emocji Wypracowuje metody radzenia sobie z lękiem. Potrafi stosować wybrane techniki antystresowe 	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja, - ćwiczenia: „Kim jesteś?”, „Czy widzisz mnie tak samo?” - dyskusja, - scenki rodzajowe - lekcja szczerości, - testy, psychotesty, - warsztaty w poradni - psycholog. –pedagog.
3.	Uczeń potrafi rozpoznawać własne potrzeby, zna swoje możliwości	<ol style="list-style-type: none"> Budowanie poczucia własnej wartości. Projekt marzeń i celów. Wybór programów telewizyjnych, internetowych, właściwej książki. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog szkolny - rodzice 	<ol style="list-style-type: none"> Ocenia własne wartości, Dokonuje właściwego wyboru Krytycznie ustosunkowuje się do wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu. 	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia - dyskusja, - zalety i wady (waga) lub SWOT - ankiety

4.			-		
5	Uczeń potrafi dokonać autoprezentacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sporządzanie listy prac zarobkowych. Grupy wybierają cechy do wyeksponowania, aby dostać pracę. 2. Sztuka publicznych występów 3. Moje miejsce w społeczeństwie. 	- wychowawcy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonali umiejętność pozytywnej autoprezentacji, 2. Potrafi zorganizować sesję reklamową 3. Potrafi przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej 	- scenki, - prezentacje, - autoreklama
6	Uczeń potrafi zaplanować dalszą edukację i karierę zawodową	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie własnej charakterystyki <ul style="list-style-type: none"> - określenie i podkreślenie swoich umiejętności i zalet - uświadomienie sobie swoich słabości - określenie największych osobistych sukcesów i porażek - określenie swojego miejsca w życiu, społeczeństwie, przyszłości 2. Wykazywanie inicjatywy i zdolności podejmowania decyzji 3. Określanie predyspozycji zawodowych 4. Zdobywanie wiedzy o zawodach 	- wychowawcy - pedagog szkolny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ma świadomość własnej wartości 2. Potrafi zaprezentować swoje mocne strony 3. Umie mówić o swoich sukcesach i porażkach 4. Ma głęboko rozwiniętą świadomość, tożsamość narodową i lokalną 5. Jest odpowiedzialny za siebie, rodzinę, za działanie w grupie, środowisku pracy 6. Umie zmobilizować siebie i innych do działania 7. Potrafi podejmować decyzje dotyczące własnej przyszłości 8. Ma świadomość znaczenia wyboru dalszego kierunku nauki i zawodu w samorealizacji 	- pogadanka - pokaz - dyskusja - analiza informatorów dotyczących dalszych możliwości kształcenia się - spotkania ze studentami (w tym absolwentami) - spotkania z przedstawicielami poradni zawodowych i uczelni - testy pomocnych w określeniu predyspozycji zawodowych

INNE DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE PROCES WYCHOWAWCZY

1) Koło plastyczne,

2) Chór szkolny,

3) Koło miłośników teatru,

4) Zajęcia sportowe:

- siatkówka
- koszykówka
- piłka ręczna,
- siłownia,

5) Działalność Samorządu Uczniowskiego,

6) Gazetka szkolna,

7) Koło Fantasy,

8) Koło dziennikarskie,

9) Koło PCK,

10) Koło Caritas,

11) Koło obrony cywilnej

12) Koło English Club

13) Koło rosyjskiego

14) Koło turystyczno-krajoznawcze,

15) Edukacja filmowa – Nowe horyzonty edukacji filmowej,

16) Koło biblioteczne

17) Zajęcia realizowane w ramach godzin karcianych:

- Wyrównawcze – praca z uczniem mającym trudności w nauce,
- Przygotowujące do matury,
- Poszerzające wiedzę – praca z uczniem zdolnym, przygotowanie do konkursów i olimpiad,

UROCZYSTOŚCI SZKOLNE I UCZNIOWSKIE

UROCZYSTOŚĆ UPAMIĘTNIAJĄCA 76 - TĄ ROCZNICĘ NAPAŚCI ZSRR NA POLSKĘ (RADIOWĘZEL) – 17.09.2015

UCZYMY SIĘ JĘZYKÓW PRZEZ CAŁE ŻYCIE - EUROPEJSKI DZIEŃ JĘZYKÓW – 25.09.2015

WAMPIRIADA – 21.09.2015

DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ – 14.10.2015

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI - 10.11.2015

DZIEŃ PATRONA SZKOŁY – 18.11.2015

WIGILIA 2015 -22.12.2015

DZIEŃ KOBIEC – 8.03.2016

DZIEŃ ZIEMI – 22.04.2016

POŻEGNANIE UCZNIÓW KLAS TRZECICH – 29.04.2016

ROCZNICA UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA – 30.04.2016

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

1. Włączenie uczniów do spotkań z rodzicami w celu lepszego poznania dzieci, wspólnego rozwiązywania problemów, integracji (na początku roku szkolnego).
2. Ustalenie spotkań z rodzicami,
3. Wywiady informacyjne o postępach uczniów (grudzień, koniec I semestru, kwiecień).
4. Respektowanie propozycji rodziców.
5. Indywidualne konsultacje nauczycieli z rodzicami.
6. Komunikacja z rodzicami przez dziennik elektroniczny.
7. Pedagogizacja rodziców, w tym poszerzanie wiedzy rodziców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży oraz rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających, psychoaktywnych.
8. Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla rodziców/opiekunów w przypadku używania przez dziecko środków i substancji odurzających.
9. Przekazywanie rodzicom/opiekunom informacji na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
10. Informowanie rodziców/opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców w sytuacjach zagrożenia narkomania.
11. Umożliwienie kontaktu rodzicom z nauczycielami innych przedmiotów.

- Harmonogram spotkań z rodzicami - w roku szkolnym 2015/2016

- **08.09.2015** spotkanie rodziców uczniów klas **I (godz.16.30)** i **II (godz.17.15)** z p. dyr. J. Sipą; zebrania informacyjno-organizacyjne z wychowawcami.
- **9.09.2015** spotkanie rodziców uczniów klas **III (godz.16.30)** z p. dyr. J. Sipą; zebrania informacyjno-organizacyjne z wychowawcami
- **22.10.2015** zebrania z wychowawcami i konsultacje z nauczycielami

- **17.12.2015** zebrania z wychowawcami – informacja na temat przewidywanych ocen śródrocznych; konsultacje z nauczycielami
- **21.01.2016** wywiadówki – omówienie wyników klasyfikacji śródrocznej; konsultacje z nauczycielami
- **17.03.2016** zebrania z wychowawcami – w klasach III informacja na temat przewidywanych ocen końcowych; konsultacje z nauczycielami
- **18.05.2016** zebrania z wychowawcami (klasy I – II) – informacja na temat przewidywanych ocen końcowych; konsultacje z nauczycielami

EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO IM. HENRYKA SIENKIEWICZA

Oceny efektów realizacji programu wychowawczego, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez osoby odpowiedzialne za poszczególne elementy programu, dokonuje się w trakcie posiedzeń plenarnych RP.

Podstawą do formułowania ocen będą narzędzia stosowane w ramach ewaluacji pracy szkoły, czyli sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie, zgłoszone wnioski, programy, scenariusze.